

Riksrevisionens årsredovisning för 2004

Till riksdagen

Riksrevisionens styrelse överlämnar härmed Riksrevisionens årsredovisning för 2004. Myndigheten startade sin verksamhet den 1 juli 2003 och denna årsredovisning avser det första hela verksamhetsåret. Enligt 12 kap. 7 § regeringsformen och 12 § lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen ska styrelsen besluta om årsredovisning för myndigheten. Detta ärende har avgjorts av styrelsen vid sammanträde den 16 februari 2005.

Stockholm den 16 februari 2005

På Riksrevisionens styrelses vägnar

Sören Lekberg

Jörgen Nilsson

Grundläggande bestämmelser

12 kap. 7 § regeringsformen

3 kap. 8 §, 8 kap. 11–13 §§ och 9 kap. 8 § riksdagsordningen

Lag (2002:1022) om revision av statlig verksamhet

Lag (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen

Riksrevisionens årsredovisning undertecknas i enlighet med förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag av samtliga styrelseledamöter och av myndighetens chef.

Sören Lekberg (s)
ordförande

Eva Flyborg (fp)
vice ordförande

Gunnar Axén (m)

Rose-Marie Frebran (kd)

Per Rosengren (v)

Rolf Kenneryd (c)

Per Lager (mp)

Laila Bjurling (s)

Per Erik Granström (s)

Anne-Marie Pålsson (m)

Gunnar Andrén (fp)

Lennart Grufberg
Riksrevisor

Kjell Larsson
Riksrevisor

Eva Lindström
Riksrevisor

Innehållsförteckning

Riksrevisorerna har ordet	4
Uppgifter och mål	6
Organisation och ledning	6
Verksamhet	9
Ekonomisk översikt.....	11
Anslag	11
Avgiftsfinansierad årlig revision	12
Internationell uppdragsverksamhet	12
Kostnadsfördelning – verksamhetsgrenar	13
Verksamhetsgrenar.....	14
Årlig revision	15
Inriktning och omfattning.....	15
Utförda prestationer	15
Kostnader och intäkter	17
Kvalitetsutveckling	18
Effektivitetsrevision	20
Inriktning och omfattning.....	20
Utförda prestationer	21
Kostnader	22
Kvalitetsutveckling	23
Internationell verksamhet.....	24
Inriktning och omfattning.....	24
Utförda prestationer	24
Kostnader och intäkter	27
Kvalitetsutveckling	27
Myndighetsgemensamt	28
Den årliga rapporten.....	28
Remisser.....	28
Uppdrag enligt anslagsdirektiv.....	28
Styrelsens arbete.....	29
Vetenskapliga rådet.....	29
Omställningsverksamhet	30
Personal.....	31
Sammanställning över väsentliga uppgifter	34
Finansiell redovisning	35
Resultaträkning	35
Balansräkning.....	36
Anslagsredovisning	38
Finansieringsanalys	39
Tilläggsupplysningar och noter	41
Uppgifter om ledande befattningshavare enligt 7 kap. 2 § FÅB	49

Riksrevisorerna har ordet

Riksrevisionen är en myndighet under riksdagen med uppgift att granska den verksamhet som bedrivs av staten. Riksrevisionen ska genom oberoende revision skapa demokratisk insyn och medverka till god resursanvändning och effektiv förvaltning i staten. Utifrån vårt uppdrag och vårt mandat som en del av riksdagens kontrollmakt har vi formulerat en vision för verksamheten: *Fullt förtroende för förvaltningen i staten*. Målsättningen för 2004 har varit att uppfylla vårt uppdrag och samtidigt utveckla den nya verksamheten.

2004 var Riksrevisionens första hela verksamhetsår efter myndighetens start den 1 juli 2003. En utmaning har varit att utveckla en gemensam syn på och inriktning av granskningsverksamheten. Det har handlat om att tydliggöra riksdagens uppdrag och omsätta det i kraftfull revision. En annan utmaning har varit att bygga upp och utveckla det interna arbetet med sikte på en gemensam myndighetskultur.

Vår revision har uppnått goda resultat under 2004. Den årliga revisionen har i rätt tid och med god kvalitet genomfört den granskning av delårsrapporter och årsredovisningar som vi enligt lag är ålagda. Inom ramen för den årliga revisionen har Riksrevisionen lämnat revisionsberättelser avseende samtliga uppdrag och förordnat revisorer i ett sextiotial bolag och stiftelser.

Ett trettiotal effektivitetsgranskningar har genomförts. Några prioriterade teman har varit *Regeringens styrning av myndigheter och bolag* samt *Regeringens rapportering till riksdagen*. Granskningarna har uppmärksammats såväl av riksdagen som av medierna. Av de 21 rapporter som har slutbehandlats i Riksrevisionens styrelse har styrelsen i 17 fall utnyttjat sin initiativrätt i riksdagen. 12 av riksdagens 16 utskott har hittills berörts av de ärenden som överlämnats till riksdagen.

Vi har under året utvecklat våra kontakter med riksdagens utskott i syfte att kommunicera resultatet av vår granskning.

Riksrevisionens tredje verksamhetsgren är den internationella verksamheten, som bl.a. bedrivs inom ramen för det anslag för internationellt bistånd som Riksrevisionen disponerar. Biståndsprojekt har under 2004 pågått i bl.a. Bosnien, Mocambique, Rwanda och Litauen. Riksrevisionen har under året lett arbetet med INTOSAI:s Auditing Standards Committee. Under den svenska Riksrevisionens ledning har omfattande insatser gjorts av experter från ett tjugotal länder för att, i nära samarbete med den privata revisionens företrädare inom the International Federation of Accountants (IFAC), utveckla internationella revisionsstandarder och vägledningar gemensamma för offentlig och privat sektor. För detta arbete har Riksrevisionen också etablerat ett utbyte av expertsynpunkter rörande enskilda standarder med representanter för den svenska kommunala revisionen.

Det gångna året har präglats av utvecklingsarbete inom en rad områden. Inom den internationella verksamheten innebär biståndsanslaget en särskild roll och nya uppgifter för myndigheten. Förändringen har inneburit att vi

utvecklat nya arbetsformer, exempelvis har nya avtalslösningar och former för upphandling utarbetats.

Vi har vidare påbörjat arbetet med att skapa en gemensam inriktning för granskningsverksamheten. Därtill har vi under 2004 utarbetat en modell för kvalitetssäkring av effektivitetsrevisionen som börjar tillämpas 2005. Detta är väsentligt både för att säkra kvaliteten i granskningarna och för att det samlade resultatet av våra granskningar ska bli så bra som möjligt. En översyn av vägledningen för den årliga revisionen har påbörjats under året.

Riksrevisionen ska betraktas som ett föredöme i statsförvaltningen. Detta ställer höga krav på våra interna processer, inte minst våra ekonomiadministrativa rutiner. Den negativa medieuppmärksamhet vi fick i april 2004 kring brister i ekonomiadministrationen ledde till omfattande insatser för att utvärdera och förstärka ekonomiadministrationen. Vi riksrevisorer redovisade vår bild av läget och de åtgärder vi vidtog vid en offentlig utfrågning i finansutskottet den 27 april 2004.

En medarbetarundersökning genomfördes i maj 2004. Syftet var att få ett underlag för ett systematiskt förbättringsarbete. Undersökningen visade att såväl ledarskapet, den organisatoriska effektiviteten och kommunikationen behöver utvecklas. Resultatet av undersökningen har analyserats och en konkret åtgärdsplan har tagits fram. Ett stort engagemang från medarbetarnas sida har funnits i arbetet. Vår målsättning är att Riksrevisionen ska vara en öppen och attraktiv arbetsplats med en bra arbetsmiljö.

Under 2004 har organisationen varit delaktig i utvecklingen av en strategisk plan för 2005–2007. Denna innefattar vår vision, våra långsiktiga mål och våra prioriterade utvecklingsområden. Utifrån strategin har ett arbete påbörjats bl.a. när det gäller utveckling av vårt uppdrag och våra produkter, våra externa relationer samt vår kompetensförsörjning.

Arbetet med att utveckla och bygga upp Riksrevisionen till en organisation med gemensam kultur och identitet har förts ett stort steg framåt under året. Denna process har krävt omfattande insatser från myndighetens medarbetare. Dessa insatser har varit betydelsefulla för vår framtida verksamhet.

Uppgifter och mål

Riksrevisionens uppgifter framgår av lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. samt av lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen. Riksrevisionen har två huvuduppgifter. Dessa är att årligen granska myndigheternas redovisning och förvaltning – årlig revision – samt att granska att staten med hänsyn till allmänna samhällsintressen får ett effektivt utbyte av sina insatser – effektivitetsrevision. Därutöver har Riksrevisionen i uppgift att bedriva viss internationell verksamhet.

Riksdagen beslutade i december 2003 om anslag och andra villkor för Riksrevisionen för 2004¹. Riksdagen beslutade senare på tilläggsbudget att öka låneramen till 50 miljoner kr.

Enligt lagen (2000:419) med instruktion för riksdagsförvaltningen ska förvaltningen (2 §) meddela föreskrifter för utnyttjande av medel som anslagits för riksdagen och dess myndigheter (anslagsdirektiv). Riksdagsstyrelsen har beslutat om anslagsdirektiv för Riksrevisionen för 2004.

I anslagsdirektiven anges som mål att verksamheten ska ta sin utgångspunkt i den roll och i de uppgifter för Riksrevisionen som riksdagen lagt fast i regeringsformen och i övrig lagstiftning.

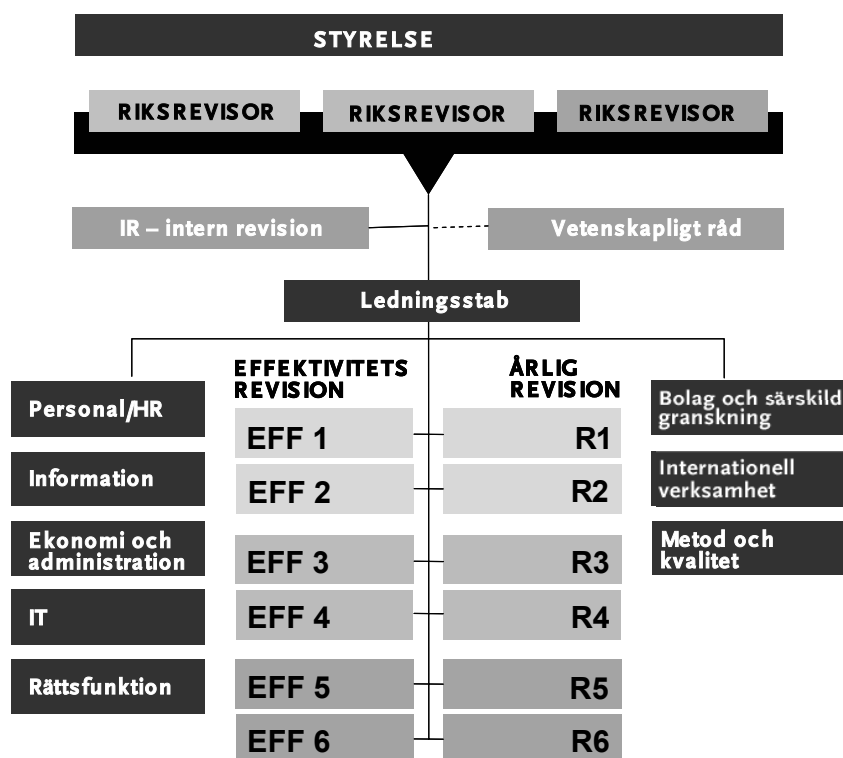
Uppgiften att revidera hela beslutskedjan i den verkställande makten och förse riksdagen med kvalificerat beslutsunderlag ställer krav på myndigheten. Riksrevisionen och dess verksamhet bör därför, enligt anslagsdirektiven, präglas av hög effektivitet, och myndigheten bör sträva efter att betraktas som ett föredöme i statsförvaltningen.

Organisation och ledning

Den övergripande organisationen och ledningen av Riksrevisionen är given genom de av riksdagen beslutade reglerna i regeringsformen, riksdagsordningen samt lagen med instruktion för Riksrevisionen. Myndighetens verksamhet leds av de tre riksrevisorerna (12 kap. 7 § regeringsformen). Riksrevisorerna beslutar och leder enligt bestämmelserna i regeringsformen verksamheten inom Riksrevisionen.

¹ Prop. 2003/04:1, utg. omr. 2, bet. 2003/04:FiU2, rskr. 2003/04:127 samt prop. 2003/04, utg. omr. 7, bet. 2003/04:UU2, rskr. 2003/04:113.

Figur 1 Riksrevisionens organisation

Riksrevisionen har enligt samma bestämmelse också en styrelse, vilken utses av riksdagen. Styrelsens uppgift är att:

- följa granskningsverksamheten,
- lämna de framställningar och redogörelser till riksdagen som Riksrevisionens granskningsrapporter och revisionsberättelser ger anledning till,
- besluta om förslag till anslag på statsbudgeten för Riksrevisionen efter det att riksdagsstyrelsen yttrat sig,
- besluta om årsredovisning och delårsrapport för Riksrevisionen,
- besluta om yttranden till riksrevisorerna om granskningsplanen.

Avsikten är att det inflytande som riksdagen får genom styrelsen ska vara så avvägt att Riksrevisionens självständighet och oberoende i granskningsverksamheten inte påverkas.

Ansvarsfördelningen mellan riksrevisorerna är sådan att de gemensamt beslutar om fördelningen av granskningsområden mellan sig och om granskningsverksamhetens huvudsakliga inriktning. Riksrevisorernas beslut ska redovisas i en granskningsplan. Riksrevisorerna beslutar var för sig inom sina respektive granskningsområden. De beslutar självständigt om vad som ska

granskas, hur granskningen ska bedrivas och vilka slutsatserna blir. De ska för styrelsen redovisa arbetet i de viktigaste granskningarna och hur granskningsplanen följs. Riksrevisorerna beslutar också var för sig om innehållet och slutsatserna i granskningsrapporterna. Varje riksrevisor avgör själv i vilken utsträckning granskningsärenden kan delegeras till någon annan tjänsteman vid myndigheten.

En av riksrevisorerna ska enligt 8 kap. 11 § riksdagsordningen svara för Riksrevisionens administrativa ledning. Riksdagen har beslutat att Lennart Grufberg har denna uppgift.

Enligt lagen med instruktion för Riksrevisionen beslutar riksrevisorerna gemensamt om verksamhetens organisation och arbetsordning. Arbetsordningen för myndigheten ger respektive riksrevisor ansvar för granskningsärenden enligt följande fördelning av granskningsområden:

- Granskningsområde 1: Lennart Grufberg
(Säkerhet, samordning, samhällsekonomi och finansförvaltning)
- Granskningsområde 2: Eva Lindström
(Arbete, välfärd och hälsa)
- Granskningsområde 3: Kjell Larsson
(Tillväxt, utbildning och utveckling)

Av arbetsordningen framgår även att myndigheten har sex avdelningar för effektivitetsrevision och sex för årlig revision. Myndigheten har dessutom tre specialfunktioner: funktionerna för metod och kvalitet, internationell verksamhet samt bolag och särskild granskning. Riksrevisionens organisation omfattar även stödfunktioner för personaladministration, informationsverksamhet, ekonomiadministration, IT samt för rättsliga frågor.

Verksamhet

För att utveckla verksamheten långsiktigt har det under 2004 på olika nivåer, och med hjälp av många medarbetare, bedrivits strategiska diskussioner med syfte att ta fram en strategisk plan. Den strategiska planen definierar Riksrevisionens vision – *Fullt förtroende för förvaltningen i staten* – de långsiktiga målen samt de strategiska frågor som måste uppmärksammas för att verksamheten ska utvecklas på bästa sätt. Arbetet med den strategiska planen resulterade i att fyra områden lyftes fram som särskilt viktiga. Dessa områden är:

- Våra åtaganden
- Vår omvärld
- Våra processer
- Våra medarbetare och vår arbetsplats

Under respektive område har målsättningar formulerats med ett antal tillhörande strategier för hur vi ska nå dessa mål.

Vidare har en medarbetarundersökning genomförts under året för att ge ett underlag för ett systematiskt förbättringsarbete inom Riksrevisionen. Utifrån resultatet av denna undersökning har diskussioner förts inom organisationen med syfte att ta fram avdelningsspecifika handlingsplaner. På central nivå har en partsgemensam arbetsgrupp tagit fram förslag till en central åtgärdsplan. Beslut med anledning av åtgärdsplanen fattades av riksrevisorerna i december.

Under året har även kraft ägnats åt att utveckla och säkra kvalitet och effektivitet i Riksrevisionens produkter och processer. Inom den årliga revisionen togs en ny version av Riksrevisionens IT-stöd för att stödja den årliga revisionen – ”Verktyget” – i drift. Arbetet med att utveckla och anpassa vägledningen för årlig revision har påbörjats under året. Inom effektivitetsrevisionen har en modell för kvalitetssäkring av granskningsrapporterna tagits fram. Beslut om denna modell fattades i december 2004 och implementeras fr.o.m. den 1 januari 2005.

Inom den årliga revisionen har revisionsberättelser avseende årsredovisningarna för 2003 för alla myndigheter genomförts i rätt tid. Sammanlagt lämnades 18 invändningar. Den 1 januari 2004 infördes en ny finansieringsmodell för den årliga revisionen, vilken innebär att myndigheterna faktureras för genomförd årlig revision.

Inom ramen för effektivitetsrevision har resultatet av granskningen redovisats i 29 granskningsrapporter, inklusive den årliga rapporten. Ett antal planerade granskningsrapporter har fördröjts och har avrapporterats i början av 2005.

Utöver effektivitetsgranskning och årlig revision har det även genomförts fördjupad granskning av befarade oegentligheter där underlag lämnats vidare till rättsvärdande myndigheter i ett antal fall.

Riksrevisionen har avrapporterat resultatet av sina granskningar till regeringen, myndigheter och andra reviderade organisationer. Resultaten har också redovisats för Riksrevisionens styrelse. Av de rapporter som styrelsen har behandlat under 2004 har 17 granskningsrapporter föranlett framställningar eller redogörelser till riksdagen i enlighet med vad som stadgas i 12 kap. 7 § regeringsformen.

Riksrevisionen bedriver även verksamhet inom ramen för Sveriges internationella utvecklingssamarbete. Denna verksamhet inriktas på att utveckla långsiktig institutionell kapacitet inom det statliga revisionsområdet. Från och med 2004 disponerar Riksrevisionen ett särskilt anslag för detta ändamål. Under året har bl.a. initierats ett samarbetsprojekt i Tanzania som syftar till att utveckla den tanzaniska statliga revisionen. Utöver den verksamhet som finansieras via biståndsanslaget har Riksrevisionen genomfört några internationella revisionsuppdrag avseende organisationer som Sverige är medlem i.

Inom det personaladministrativa området har bl.a. pågått ett arbete med att ta fram kompetensprofiler för de olika verksamhetsgrenarna som ett inslag i myndighetens kompetensförsörjning.

Den administrativa uppbyggnaden har fortsatt under året. Inom ekonomistyrningen har en ny modell för ekonomistyrning utvecklats och tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2005. Under året har också ett antal åtgärder vidtagits för att stärka den interna styrningen och kontrollen. Detta arbete fortsätter under 2005.

På informationsområdet har vi förbättrat den externa och interna kommunikationen. Bland annat har en ny version av intranätet tagits i drift.

Inom IT-området har vi under året utvecklat driften i enlighet med de förslag till förbättringar som kommit fram genom den genomlysning av IT-stödet på myndigheten som tidigare genomförts.

Anpassning av Riksrevisionens lokaler har genomförts under 2004. Under 2004 har myndighetens verksamhet och arbetsformer utvecklats och kraven på arbetsmiljön har blivit tydligare. Ett arbete med att ta fram en långsiktig hållbar lokalpolicy har därför påbörjats. Denna policy ska omfatta organisationens samtliga lokaler och utgå från såväl lagstadgade krav på arbetsmiljön som verksamhetens behov av ändamålsenliga lokaler.

Ekonomisk översikt

Den ekonomiska översikten ger en bild av finansieringen av verksamheten, redovisningen av det ekonomiska resultatet av den avgiftsfinansierade årliga revisionen samt den internationella uppdragsverksamheten. Fördelningen av kostnader per verksamhetsgren visas sist i avsnittet.

Anslag

Riksrevisionens verksamhet finansieras med anslag 90:1 Riksrevisionen inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning samt anslag 8:6 Riksrevisionen: Internationella uppdrag inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

I tabellen nedan redovisas disponibla anslag, utfall samt anslagssparande för budgetåret 2004.

Anslag (tkr)	Ingående anslags- sparande	Tilldelade medel	Årets utfall	Utgående anslags- sparande
Utgiftsområde 2 Samhälls- ekonomi och finansför- valtning 90:1 Riksrevisio- nen	10 894	269 067	258 161	21 800
Utgiftsområde 7 Interna- tionellt bistånd 8:6 Riksre- visionen: Internationella uppdrag	–	40 000	25 378	14 622
<i>Summa</i>	<i>10 894</i>	<i>309 067</i>	<i>283 539</i>	<i>36 422</i>

Det utgående anslagssparandet 2004 för 90:1 Riksrevisionen planerar Riksrevisionen att förbruka under de närmaste åren. Uppbyggnaden av myndigheten pågår fortfarande. En verksamhetsnivå som överensstämmer med anslaget som Riksrevisionen disponerar beräknas uppnås under 2005.

Det utgående anslagssparandet för 8:6 Riksrevisionen: Internationella uppdrag beror framför allt på övergången till en anslagsfinansiering av verksamheten. Denna har bl.a. inneburit omläggning av rutiner, arbete med nya avtal och kontrakt, förändring av anställningsvillkor m.m. Riksrevisionen bedömer att verksamheten kommer i nivå med anslagstilldelningen under 2005.

Avgiftsfinansierad årlig revision

Riksrevisionen ska sedan den 1 januari 2004 ta ut avgift² för årlig revision samt för revision i de fall som avses i aktiebolagslagen och stiftelselagen. Avgiften ska beräknas så att full kostnadstäckning uppnås. Riksrevisionen redovisar intäkterna mot inkomsttiteln 2558 Avgifter för årlig revision och disponerar således inte avgifterna. Av tabellen nedan framgår att den avgiftsfinansierade verksamheten efter det första verksamhetsåret uppvisar ett underskott. Riksrevisionen gör bedömningen att verksamheten under 2005 kommer att redovisa ett överskott.

Avgiftsfinansierad årlig revision (tkr)	2004
Intäkter	120 626
Kostnader	122 385
<i>Underskott</i>	<i>-1 759</i>

Under 2003 fakturerade Riksrevisionen vissa myndigheter för årlig revision. Intäkterna redovisades under Intäkter av avgifter och andra ersättningar och disponerades av Riksrevisionen. I årsredovisningen redovisades ett överskott på 899 tusen kr. Enligt riksdagens beslut får Riksrevisionen disponera detta överskott i enlighet med förslag från Riksrevisionens styrelse.

Internationell uppdragsverksamhet

Enligt lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen får myndigheten inom sitt verksamhetsområde utföra uppdrag och tillhandahålla tjänster på det internationella området (i den fortsatta framställningen benämnt uppdragsverksamhet). Uppdragsverksamheten inom den internationella verksamheten uppvisar ett underskott på 115 tusen kr under 2004. Kostnaderna uppgår till 2 705 tusen kr. Jämförelsesiffrorna utelämnas eftersom större delen av den internationella uppdragsverksamheten 2003 numera finansieras med ett särskilt anslag.

Internationell uppdragsverksamhet (tkr)	2004
Intäkter	2 590
Kostnader	2 705
<i>Underskott</i>	<i>-115</i>

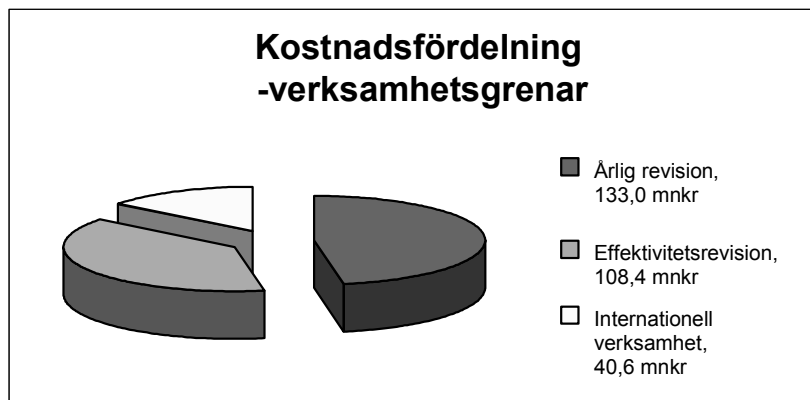
² Enligt 14 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m.

Kostnadsfördelning – verksamhetsgrenar

Riksrevisionen redovisar sin verksamhet inom tre verksamhetsgrenar; årlig revision, effektivitetsrevision samt internationell verksamhet. Kostnaderna för verksamhetsgrenarna inkluderar myndighetens gemensamma kostnader.

Dessa fördelas utifrån personalkostnaderna inom respektive verksamhetsgren.

Under 2004 fördelar sig kostnaderna enligt följande:

Kostnaderna i resultaträkningen uppgår till 289 miljoner kr. Skillnaden mellan fördelade kostnader – 282 miljoner kr – och kostnader enligt resultaträkningen, ca 7 miljoner kr utgörs av kostnader för omställningsverksamheten. Dessa kostnader har inte fördelats på verksamhetsgren.

Verksamhetsgrenar

Riksrevisionens verksamhet bedrivs inom tre verksamhetsgrenar:

- Årlig revision
- Effektivitetsrevision
- Internationell verksamhet

Nedan redovisas mål och utförda prestationer inom respektive verksamhetsgren. Viss gemensam verksamhet redovisas under avsnittet Myndighetsgemensamt.

Årlig revision

Av 5 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. framgår att den årliga revisionen ska genomföras enligt god revisionsred. Den ska ha till syfte att dels bedöma om redovisningen är tillförlitlig och räkenskaperna rättvisande, dels om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter. För redovisningen för staten, Regeringskansliet, Kungliga Slottsstaten samt Kungliga Djurgårdens Förvaltning gäller att revisionen inte ska avse ledningens förvaltning.

Inriktning och omfattning

Riksrevisionen ska, enligt 3 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m., granska årsredovisningen för

- staten,
- Regeringskansliet och, med undantag för AP-fonderna, de förvaltningsmyndigheter som lyder under regeringen,
- riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän, Riksbanken och Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, samt
- Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning.

Om delårsrapport lämnas ska den granskas med undantag för prognoser.

Granskningen ska efter varje räkenskapsår avslutas med en revisionsberättelse. Den översiktliga granskningen av en delårsrapport avslutas med ett revisorsintyg.

Revisionsberättelsen för Riksbanken ska innehålla ett uttalande om balansräkningen och resultaträkningen bör fastställas och om fullmäktige och direktionen i Riksbanken bör beviljas ansvarsfrihet.

Utförda prestationer

Målet för verksamhetsgrenen har under året varit att klara revisionsuttalandet för alla våra förvaltningsmyndigheter och ca 60 bolag och stiftelser enligt god revisionsred och inom fastställd tid. Dessutom ska övergången till avgiftsbemärgning av årlig revision ske med bibehållen legitimitet. Båda dessa målsättningar har uppnåtts under året.

Den årliga revision som genomförs under året syftar till att ge underlag inför uttalandet i revisionsberättelsen. Revisionen ska ske enligt god revisionsred vilket innebär att revisorn med utgångspunkt från bedömning om risken för väsentliga fel och med tillämpning av professionella metoder ska erhålla tillräckligt underlag för sina uttalanden. Arbetet ska ha den omfattning, in-

riktning och kvalitet som krävs, varken mer eller mindre, för att kunna avge välgrundade revisionsberättelser och annan avrapportering.

Den granskade myndighetens ledning ansvarar för att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed. Årsredovisningen undertecknas av myndighetens chef – och i de fall styrelse finns – av samtliga styrelseledamöter. Riksrevisionen betraktar därför den återrapportering som sker genom årsredovisningen som ett *intygande* från ledningens sida om hur den för väsentliga delar av verksamheten har uppfyllt sitt förvaltningsansvar. Vårt uttalande om årsredovisningen i revisionsberättelsen sammanfattar därför också våra slutsatser från vår granskning av ledningens hela förvaltningsansvar.

En viktig del i granskningen är den som görs löpande under året av myndigheternas väsentliga processer och rutiner samt de olika aspekterna på ledningens förvaltning. Ambitionen är att en övervägande del av granskningen ska utföras tidigt under året. På så sätt kan revisionen bidra till att omfattningen av brister i granskade årsredovisningar minimeras.

Den årliga revisionen ska ge ett mervärde till såväl riksdag och regering som myndigheter och bolag. I vårt uppdrag som extern revisor ingår att kritiskt granska och bedöma men också att föra en konstruktiv dialog inom ramen för vår granskning. I den årliga revisionen finns därmed även ett inslag av förebyggande aktiviteter i form av dialog med ledning och andra berörda i granskningsuppdraget.

Riksrevisionen ansvarade under 2004 för årlig revision av 247 myndigheter (inklusive årsredovisningen för staten, Kungliga Djurgårdens Förvaltning och Stiftelsen Riksbankens Jubiléumsfond) 21 försäkringskassor samt riksdagsförvaltningen, Riksdagens ombudsmän, Riksbanken och Kungliga Slottsstaten. Därutöver granskar Riksrevisionen sex nordiska institutioner med säte i Sverige. Riksrevisionen har också förordnat revisorer i ett 60-tal bolag och stiftelser där staten har ett bestämmande inflytande.

Riksrevisionen har under 2004 lämnat revisionsberättelser avseende samtliga uppdrag som avser räkenskapsåret 2003. Riksrevisionen har även granskat och lämnat revisionsberättelse över årsredovisningen för staten.

År 2004 lämnade Riksrevisionen 18 invändningar i revisionsberättelser avseende räkenskapsåret 2003. För sex myndigheter hade invändningen sin grund i anslagsöverskridande och i ett fall ett överskridet bemyndigande. Överskridandena har i dessa fall berott på att myndigheterna inte har haft tillräcklig kontroll och uppföljning av anslagsförbrukningen under året. I ett fall beror överskridandet på att myndigheten i arbetet med årsredovisningen upptäckt felaktigheter från tidigare år. När felaktigheten korrigerats har följden blivit att anslaget överskridits.

Tabell 1 Avrapporterade prestationer årlig revision 2004 (antal)

Revisionsberättelser (avser årsredovisningar)	268 ⁴
– varav invändningar	18
– och upplysningar ³	11
Revisorsintyg (avser delårsrapporter)	134
– varav invändningar	6
– och upplysningar	0
Revisionsrapporter	85
Revisionspromemorior	247

Revisionsrapport lämnas när det finns väsentlig information som bedöms ska komma till styrelsens (eller motsvarande) kännedom. Revisionspromemoria lämnas i övriga fall.

Antalet delårsrapporter som ska granskas har väsentligen minskat sedan 2003. Anledningen är att regeringen fattat beslut om undantag från att lämna delårsrapport för ett stort antal myndigheter. Arbetsmängden har dock inte minskat i motsvarande grad. Granskning som utförs av delårsrapporter är också ett led i granskning som syftar till att senare kunna göra ett uttalande i revisionsberättelse. När delårsrapport inte lämnas måste därför annat granskningsarbete utföras i detta syfte.

Kostnader och intäkter

Från den 1 januari 2004 tar Riksrevisionen ut avgifter för samtliga myndigheter, bolag, stiftelser och övriga organisationer samt årsredovisning för staten för genomförd årlig revision. Avgifter tas inte ut för revision av försäkringskassor och de nordiska institutionerna. Avgiftsintäkterna disponeras inte utan de tillförs statsverkets checkräkning och redovisas mot inkomstitel på statsbudgeten. Avgiftsbeläggningen är reglerad i lag och innebär att avgifterna ska motsvara kostnaderna (full kostnadstäckning) för utförd revision.

En jämförelse med 2003 års revision vad avser kostnader och intäkter är inte relevant då Riksrevisionens verksamhet startade den 1 juli 2003.

³ Upplysning lämnas i revisionsberättelse eller revisorsintyg om vi anser att mottagaren behöver få information om väsentliga uppgifter. Upplysningen får inte innehålla sådan information att den kan tolkas som en invändning eller inskränkning.

⁴ Inklusive Årsredovisningen för staten, Kungliga Djurgårdens Förvaltning samt Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond.

Totala kostnader och intäkter för årlig revision

Tabell 2 Kostnader och intäkter för årlig revision⁵ 2004 (tkr)

	Kostnader	Intäkter
Inklusive försäkringskassor och nordiska institutioner	132 964	120 626
Exklusive försäkringskassor och nordiska institutioner ⁶	122 385	120 626

Kvalitetsutveckling

Utveckling av Vägledning för årlig revision

Arbete pågår med en översyn av nuvarande Vägledning för årlig revision, den s.k. VÅR:en, som övertogs från Riksrevisionsverket. Viktiga skäl till översynen är att anpassa vägledningen till:

- Riksrevisionens ställning som ett nytt och samlat revisionsorgan under riksdagen med förändrade uppgifter och mandat.
- Nya förutsättningar och möjligheter för rapportering av granskningsresultat till Regeringskansliet och riksdagens utskott.
- Utveckling av samverkansformer och informationsutbyte mellan årlig revision och effektivitetsrevision.
- Det internationella utvecklingsarbetet med standarder för revision och innehållet i ny revisionsstandard för Sverige (RS).

Processtöd för årlig revision

En komplett version av Verktyget, Riksrevisionens IT-stöd för den årliga revisionens process, togs i drift under 2004. Under året har projektorganisationen övergått i en förvaltningsorganisation.

Intern kvalitetssäkring/kvalitetsgranskning

Inom den årliga revisionen finns en rådgivande funktion för kvalitetssäkring av årlig revision (AR-rådet). AR-rådet har också en kvalitetssäkrande uppgift när det ger ”second opinion” i samtliga revisioner där invändning eller upplysning i revisionsberättelsen övervägs. AR-rådet har även genomfört den första årliga kvalitetskontrollen. Kontrollen omfattade:

- En fördjupad granskning av revisionen av arton myndigheter avseende räkenskapsåret 2003.
- En genomgång av viktiga delar av dokumentationen för samtliga uppdrag.

⁵ Kostnaderna inkluderar OH-kostnader.

⁶ Försäkringskassorna faktureras inte på grund av att dessa under 2004 formellt sett inte var statliga myndigheter. Inte heller nordiska institutioner (under Nordiska ministerrådet) faktureras.

Kvalitetskontrollen visar att samtliga kontrollerade revisioner har genomförts enligt god revisionssed och god revisorssed. Förslag till allmänna förbättringar har också lämnats.

Utbildningsprogram

Riksrevisionen har under 2004 genomfört interna kurser enligt en femårig utbildningstrappa för grundutbildning. Utbildningstrappan innehåller också två prov; ett efter tre års utbildning – prov 1 – och ett efter fem år – prov 2. Provverksamheten genomförs i Revisorsnämndens regi. För både privata respektive statliga revisorer gäller kravet på 75 procent rätta svar för ett godkänt resultat.

Under året har åtta medarbetare genomfört och godkänts i prov 1 och två medarbetare i prov 2. Vid utgången av 2004 hade 32 medarbetare godkänts i prov 1 och 23 medarbetare godkänts i både prov 1 och prov 2.

Effektivitetsrevision

Av 4 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. framgår att effektivitetsrevisionen främst ska ta sikte på förhållanden med anknytning till statens budget, genomförandet och resultatet av statlig verksamhet och åtaganden i övrigt men får också avse de statliga insatserna i allmänhet. Granskningen ska främja en sådan utveckling att staten med hänsyn till allmänna samhällsintressen får ett effektivt utbyte av sina insatser.

Inriktning och omfattning

Grundläggande kännetecken för effektivitetsrevisionen är att den

- utgår från faktiskt bedriven verksamhet och därför alltid bedrivs i efterhand,
- syftar till att ta fram underlag som gör det möjligt att utkräva ansvar,
- utförs med hjälp av revisionsfrågor som formuleras och besvaras med en hög grad av tillförlitlighet i förhållande till bedömningsgrunder, som kan härledas från beslut eller andra ställningstaganden av riksdagen,
- kan täcka hela verkställighetskedjan från regering till underlydande verksamhet.

Riksrevisionens granskningsmandat omfattar den verksamhet som bedrivs av regeringen, Regeringskansliet, domstolarna, förvaltningsmyndigheterna under regeringen, riksdagens förvaltning, myndigheterna under riksdagen samt Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning. Mandatet omfattar även den verksamhet som bedrivs i aktiebolag om verksamheten är reglerad i lag eller annan författning eller om staten som ägare har ett bestämmande inflytande över verksamheten och i stiftelser om staten varit med och bildat den eller förvaltar den. Dessutom omfattar mandatet statliga bidrag med redovisningsskyldighet gentemot staten eller om särskilda villkor meddelats för hur pengarna ska användas. Slutligen får handläggningen av arbetslöshetsersättning hos a-kassorna granskas.

Riksrevisionen har haft fyra övergripande prioriteringar för effektivitetsrevisionen under 2004:

- Förvaltningspolitik och statligt ägande
- Medborgarnas trygghet och rättssäkerhet
- Välfärdssystemens robusthet
- Tillväxt och utveckling.

Effektivitetsrevisionen har bedrivits inom ramen för teman som lagts fast i 2004 års granskningsplan. Granskningarna har huvudsakligen genomförts inom ramen för ett eller flera av följande teman:

- Regeringens styrning av myndigheter och bolag
- Regeringens rapportering till riksdagen
- Strukturomvandlingen inom staten
- Rättssäkerhet
- Kostnadsutveckling under kontroll?
- Specialdestinerade statsbidrag
- Arbetsutbudet
- Infrastruktur
- Kompetensförsörjning i offentlig sektor.

Effektivitetsrevisionen har under året särskilt inriktats mot temana *Regeringens styrning av myndigheter och bolag* samt *Regeringens rapportering till riksdagen*.

Utförda prestationer

Målet för verksamhetsgrenen har varit att under 2004 slutföra minst 35 granskningsrapporter med hög kvalitet. Vi har under året slutfört 29 granskningar. Därtill har fem förstudier avslutats med en skrivelse som överlämnats till riksdag och regering eller berörd myndighet. Vidare avslutades två förberedande undersökningar samt fem fördjupade granskningar. Ett antal granskningar som planerades slutföras under 2004 har försenats och slutförs i början av 2005.

Förberedande åtgärder

För att pröva om det är lämpligt att inleda en effektivitetsgranskning genomförs olika typer av förberedande åtgärder. Det handlar framför allt om att från relevanta utgångspunkter bevaka vad som pågår inom de olika områdena i den statliga verksamheten. I vissa fall handlar det om att genom fördjupad områdesbevakning närmare analysera behovet av granskning. All områdesbevakning utgör ett underlag för effektivitetsrevisionens verksamhetsplanering.

I de fall en förberedande åtgärd gett till resultat att någon granskning inte behöver inledas redovisas arbetet i en förstudie. När det finns anledning kan en sådan förstudie överlämnas med skrivelse till dem som berörs. Under året har fem sådana skrivelser överlämnats till riksdagen, regeringen eller berörda myndigheter.

Granskningsrapporter

Under året har resultatet av granskningen redovisats i 29 granskningsrapporter. Detta inbegriper även Riksrevisionens årliga rapport 2004 till riksdagen och regeringen om de viktigaste iakttagelserna från både effektivitetsrevisionen och den årliga revisionen. Riksrevisionens styrelse har under 2004 utnyttjat sin initiativrätt i riksdagen beträffande 17 granskningsrapporter som publicerats under åren 2003 och 2004. Av dessa initiativ hade 13 formen av *framställning*, det vill säga med förslag till riksdagsbeslut. Övriga fyra initiativ hade formen av *redogörelse*, vilket innebär att granskningsresultaten överlämnas till riksdagen som information.

Särskild och fördjupad granskning

Utöver effektivitetsrevision och årlig revision utför Riksrevisionen även viss annan granskning. Detta innebär bl.a. att riksrevisorerna har möjligheten att initiera snabba insatser vid sidan av den årliga planeringsprocessen⁷. En annan typ av övrig granskning är fördjupade granskningar vid befarade oegentligheter eller andra felaktigheter som kommit fram i samband med andra granskningsinsatser. En fördjupad granskning kan överlämnas till den granskade myndigheten med rekommendation att överlämna ärendet till Åklagarmyndigheten, Skatteverket eller annat lämpligt organ för åtgärder.

Under 2004 avslutades två särskilda granskningar⁸ och fem fördjupade granskningar. Som ett resultat av de fem fördjupade granskningarna har samtliga granskade myndigheter vidtagit åtgärder.

Övriga aktiviteter

Riksrevisionens viktigaste avnämare är riksdagen. Därför har Riksrevisionen lagt vikt vid att utveckla relationerna till riksdagens utskott och deras kanslier. Som ett led i detta har olika typer av presentationer av såväl färdiga granskningsrapporter som pågående granskningar hållits i riksdagen. Det rör sig om allt från deltagande i offentliga utfrågningar i utskott till föredragning inför grupper inom ett utskott.

Kostnader

Total kostnad för effektivitetsrevision

Den totala kostnaden för verksamhetsgrenen effektivitetsrevision uppgick under 2004 till 108,4 miljoner kr. Nedan redovisas kostnaden för avslutade och pågående granskningar under 2004.

⁷ En sådan granskning kan t.ex. innebära att en förberedande undersökning genomförs under kort tid och kan, men behöver inte, leda till att en granskning inleds.

⁸ De två särskilda granskningar som avslutades under året avsåg förberedande undersökningar.

Tabell 3 Kostnader för granskning samt redovisade granskningsrapporter och pågående granskningar 2004 (tkr samt antal)

	Kostnad	Antal avslutade	Antal pågående
Granskning	86 662	29	35

Kostnaden för övrig granskning såsom förberedande undersökningar, förstudier som inte lett till granskning, fördjupad granskning samt omvärldsbevakning uppgick 2004 21,7 miljoner kr.

Kvalitetsutveckling

Modell för kvalitetssäkring

Riksrevisionen har för 2004 haft som mål att utveckla en modell för kvalitetssäkring för effektivitetsrevisionen. En projektgrupp har under året utarbetat en modell för kvalitetssäkring, som också antagits av riksrevisorerna. Kvalitetssäkringen innebär bl.a. att särskilda kvalitetssäkrare utses bland personalen inom effektivitetsrevisionen och att kvalitetssäkringsinsatser kommer att ske vid flera definierade moment under granskningsprocessen. Modellen kommer att tillämpas fr.o.m. 2005.

Kompetensutveckling inom effektivitetsrevisionen

Årligen genomförs gemensamma utvecklingsinsatser inom effektivitetsrevisionen. Medarbetarna har under året erbjudits kurser inom områden som t.ex. riksdagskunskap, metodfrågor och statistik.

Internationell verksamhet

Enligt lagen (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen får myndigheten inom sitt verksamhetsområde också utföra uppdrag och tillhandahålla tjänster på det internationella området. Riksdagen har tilldelat Riksrevisionen ett särskilt anslag för internationellt bistånd. Anslaget uppgick 2004 till 40 miljoner kr. Anslaget ska användas för uppdrag som överensstämmer med *OECD/DAC*:s definition av bistånd och i överensstämmelse med målet för Sveriges internationella utvecklingssamarbete.

Inriktning och omfattning

Riksrevisionen är Sveriges *Supreme Audit Institution (SAI)* och företräder därmed Sverige internationellt inom statlig revision. Detta gäller bl.a. i den till FN anknutna *International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI)*, dess europeiska motsvarighet, *EUROSAI* samt i Kontaktkommittén för EU-samarbetet.

Riksrevisionens internationella verksamhet omfattar tre huvudområden:

- Internationell samverkan och kontakter samt EU-samarbete
- Bistandsprojekt
- Internationella revisionsuppdrag.

Under 2004 har 110 av Riksrevisionens medarbetare deltagit i den internationella verksamheten, vilket innefattar medverkan i internationella besök vid Riksrevisionen, deltagande i olika arbetsgrupper, genomförda korttidsinsatser i internationella uppdrag m.m. Omfattningen av dessa insatser motsvarar i operativ tid 19,6 årsarbetskrafter. Vid utgången av 2004 var dessutom nio personer stationerade utomlands.

Utförda prestationer

Målet för verksamhetsgrenen är att vi skall genomföra internationella granskningsuppdrag och övriga internationella åtaganden med hög kvalitet.

Internationell samverkan och kontakter samt EU-samarbete

Den *INTOSAI*-kongress som ägde rum i Budapest i oktober 2004 har påverkat arbetet under året. Under Riksrevisionens ledning, som ordförande i *INTOSAI Auditing Standards Committee*, har riktlinjer för tillämpning av *INTOSAI*:s standarder inom effektivitetsrevision tagits fram och dessa blev godkända vid kongressen.

Samarbetet med *International Federation of Accountants (IFAC)* för utveckling av internationella riktlinjer för årlig/finansiell revision avrapporterades vid kongressen och fortskrider enligt plan under svensk ledning. Världsbanken fortsätter att stödja samarbetet ekonomiskt och vissa inledande kontakter har tagits med andra möjliga internationella finansiärer.

Riksrevisionen har under året även deltagit i *INTOSAI:s* och *EUROSAI:s* kommittéer och arbetsgrupper inom bl.a. IT, redovisning, programutvärdering, statsskultsfrågor och miljörevision.

Det nordiska samarbetet har intensifierats under 2004 och resulterat i en ny gemensam strategi för det fortsatta samarbetet. Riksrevisionen är aktivt engagerad inom ett flertal områden. Myndigheten deltar bl.a. i arbetet med att utveckla nyckeltal som ska möjliggöra jämförelser mellan de nordiska revisionsorganisationerna.

Riksrevisionens EU-samarbete omfattar bl.a. att biträda Europeiska revisionsrätten vid dess granskningar i Sverige. Under 2004 har revisionsrätten genomfört fyra granskningar i Sverige och Riksrevisionen har, i enlighet med Romfördraget, biträtt revisionsrätten genom att förmedla information av allmänt slag om berörda myndigheter, svensk lagstiftning och förvaltnings-tradition. Revisorer från Riksrevisionen har deltagit som observatörer vid granskningarna.

Riksrevisionen har deltagit i det årliga gemensamma mötet för riksrevisorer inom EU (Kontaktkommittén), i två möten för *Liaison Officers* inom EU samt i fyra olika arbetsgrupper inom ramen för EU-samarbetet under 2004.

Riksrevisionen har dessutom besvarat ett 50-tal internationella förfrågningar om verksamheten samt tagit emot ett 10-tal internationella besök.

Anslagsfinansierade biståndsprojekt

Den internationella projektverksamheten inom Riksrevisionen sker inom ramen för det svenska förvaltningsbiståndet och inriktas på att utveckla långsiktig institutionell kapacitet inom det statliga revisionsområdet. Ett kontinuerligt samarbete med svenska och internationella konsulter/expertter samt med kolleger från andra länders revisionsmyndigheter utgör ett viktigt inslag i det praktiska genomförandet av uppdragen.

Begärd återrapportering enligt anslagsdirektiv

Riksrevisionen ska återrapportera hur anslaget 8:6 Riksrevisionen: Internationella uppdrag under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd utnyttjats under året.

Från och med 2004 disponerar Riksrevisionen ett särskilt anslag (40 miljoner kr) för biståndsprojekt inom det svenska förvaltningsbiståndet. Totalt har Riksrevisionen under 2004 bedrivit fem biståndsprojekt i fyra olika länder samt givit stöd till det regionala samarbetet mellan revisionsmyndigheter i södra Afrika (*SADCOSAI*). Under 2004 har ett nytt projekt startats i Tanzania.

Biståndsverksamhet har under 2004 även bedrivits i andra former, dock av mindre omfattning.

Tabell 4 Biståndsinsatser finansierade från anslaget 8:6 Riksrevisionen: Internationella uppdrag

	Utfall 2004 (tkr)	Planerat projektavslut
Moçambique – Tribunal Administrativo	11 475	2006-12-31
Moçambique – Inspectorate General of Finance	4 146	2005-12-31
Bosnien	5 819	2005-12-31
Rwanda	804	2006-08-31
Tanzania	1 599	2007-05-31
SADCOSAI	983	Löpande
Övrigt	276	Löpande

Kostnaden för anslagsfinansierade biståndsprojekt under 2004 uppgick till 25 miljoner kr.

Den nya finansieringsmodellen har under 2004 inneburit ett omfattande anpassningsarbete, där både olika avtal och verksamheten i sig har påverkats i betydande utsträckning. Introduktionen av modellen följs upp kontinuerligt, bl.a. genom kontakter med Sida och riksdagens utrikesutskott. Utmaningarna att utveckla verksamheten i enlighet med de nya förutsättningarna har bidragit till att verksamhetsvolymen under 2004 inte har svarat mot disponibla anslag.

Avgiftsfinansierade biståndsprojekt

Utöver de anslagsfinansierade biståndsprojekten har Riksrevisionen under året bedrivit uppdragsverksamhet inom ramen för s.k. EU-twinning (Litauen) samt slutfört förberedelserna inför ett projekt avseende institutionell utveckling finansierat av norska *NORAD* (Malawi) som startar i början av 2005.

Internationella revisionsuppdrag

Det utvecklingsarbete som inleddes under 2003 i syfte att få fler internationella revisionsuppdrag har fortsatt under 2004. Under året har uppdraget som externrevisor i *Europeiska Molekylärbiologiska Laboratoriet* avslutats. Ett mindre uppdrag att granska den europeiska försvarsinsatsen *Concordia* i Makedonien har genomförts i samarbete med revisorer från två andra europeiska länder. Sverige och Riksrevisionen har också fått uppdraget att granska den finansiella mekanismen *Athena* som är en administrativ funktion inom EU:s försvarsområde. Detta uppdrag, som tills vidare bedrivs under två år, genomförs tillsammans med revisorer från fem andra medlemsländer inom

EU. Vidare har Riksrevisionen accepterat en förfrågan från *OECD* om att delta i granskningen av ett direktorat inom *OECD*.

Revisionsuppdrag i internationella organisationer ger Sverige insyn i organisationerna. Uppdragen är även värdefulla eftersom svensk revision genom uppdragen kan bidra till en förbättrad resurshushållning i dessa organisationer, samtidigt som uppdragen bidrar till att svensk revision och svensk offentlig förvaltning ges ökad uppmärksamhet. Riksrevisionen ser internationella revisionsuppdrag som en viktig möjlighet för medarbetare att arbeta internationellt och bredda sin kompetens till nya områden. Återföringen av de internationella erfarenheterna bidrar även till att utveckla vår egen verksamhet.

Kostnader och intäkter

Totala kostnader och intäkter för internationell verksamhet

Tabell 5 Kostnader och intäkter för internationell verksamhet 2004 (tkr)

	Kostnader	Avgiftsintäkter
Internationell samverkan och kontakter samt EU-samverkan	12 724	1 055
Anslagsfinansierade biståndsprojekt	25 102	–
Avgiftsfinansierade biståndsprojekt	1 918	1 509
Internationella revisionsuppdrag	787	1 081
Totalt	40 531	3 645

Verksamhetsvolymen rörande anslagsfinansierade biståndsprojekt har som tidigare nämnts inte nått upp till anslagsnivån.

Kvalitetsutveckling

Under 2004 har den internationella verksamhetens utvecklingsbehov inom såväl verksamhetsadministrativa som ekonomiadministrativa områden identifierats. Ett kvalitetssäkringsarbete har påbörjats, där bland annat en förbättrad rutin för hantering av projektredovisningar i biståndsprojekten samt en ekonomiadministrativ handbok för administratörer utomlands och i Sverige tagits fram. Utvecklingsarbetet kommer att fortsätta under 2005.

Myndighetsgemensamt

Den årliga rapporten

Enligt 12 § lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska de viktigaste iakttagelserna vid effektivitetsrevisionen och den årliga revisionen samlas i en årlig rapport. Den årliga rapporten lämnas till regeringen och riksdagen. I juni 2004 avlämnades Riksrevisionens första årliga rapport.

Resultatet av de effektivitetsgranskningar som vid denna tidpunkt hade slutförts redovisas inom ett antal teman som prioriterats i Riksrevisionens granskningsplan:

- Regeringens styrning av myndigheter och bolag
- Regeringens rapportering till riksdagen
- Kostnadsutveckling under kontroll?
- Rättssäkerhet.

Under dessa teman redovisades bl.a. iakttagelser om att regeringen inte ställer tillräckliga krav på uppföljning av de beslut som riksdagen fattat. Detta leder till svag kontroll, som i flera fall sammanfaller med en allmänt passiv styrning. Även brister i regeringens ekonomiska kontroll lyfts fram.

I den årliga rapporten redovisades och kommenterades också väsentliga fel i myndigheternas årsredovisningar och förvaltning.

Remisser

Under 2004 har Riksrevisionen besvarat nio remisser. Riksrevisionen lämnar remissvar främst i principiella frågor om statlig redovisning och revision. Remissvar har bl.a. lämnats över betänkanden avseende nya principer för utformning av statsbudgeten samt internrevisionen i staten.

Uppdrag enligt anslagsdirektiv

Riksrevisionen bör lägga fram förslag till tydliga och avläsbara mål för den egna verksamheten samt hur dessa bör kunna följas upp så att riksdagen i efterhand lätt kan bedöma i vilken utsträckning uppställda mål har uppnåtts.

I årsredovisningen 2004 redovisar Riksrevisionen ett antal mått som kan användas för att följa upp granskningsverksamheten över tiden. Dessa mått är:

- Antal redovisade granskningsrapporter och antal pågående granskningar.
- Antal avrapporterade prestationer inom årlig revision.
- Total kostnad per verksamhetsgren samt intäkter i tillämpliga fall.
- Kostnader fördelade mellan olika typer av granskning.

För varje verksamhetsgren anges dessutom de mål som gällt under året. För den årliga revisionen har målet varit att klara revisionsuttalandet för samtliga våra förvaltningsmyndigheter samt ca 60 bolag och stiftelser enligt god revisionssed och inom fastställd tid. Ytterligare en målsättning för verksamhetsgrenen har varit att klara övergången till avgiftsbeläggning med bibehållen kvalitet. För effektivitetsrevision har målsättningen varit att slutföra minst 35 granskningsrapporter med hög kvalitet. För den internationella verksamheten har gällt att internationella granskningsuppdrag och övriga internationella åtaganden skall genomföras med hög kvalitet.

Riksrevisionen arbetar dessutom kontinuerligt med att utveckla den löpande uppföljningen av verksamheten i enlighet med det uppdrag som givits i anslagsdirektiven för 2005.

Styrelsens arbete

Styrelsen har under 2004 haft tolv sammanträden. Inför styrelsens möten hålls regelmässigt presidie möten. Riksrevisorerna deltar i såväl styrelsens som presidie möten.

Den 23–24 augusti genomförde styrelsen ett internatsammanträde. Vid detta tillfälle utvärderades det verksamhetsår som gått sedan myndighetens start den 1 juli 2003. Vid internatet drogs även upp riktlinjer för det kommande arbetsåret.

Vid internatet gavs också tillfälle till ett internationellt erfarenhetsutbyte. Överläggning fördes med riksrevisor Saskia Stuiveling och generalsekreterare Maurits de Brauw vid Riksrevisionens nederländska motsvarighet Algemene Rekenkamer.

En av styrelsens viktigaste uppgifter är att besluta om framställningar eller redogörelser till riksdagen med anledning av Riksrevisionens granskningsrapporter. Under 2004 har styrelsen tagit slutlig ställning till 21 av de rapporter som Riksrevisionen publicerat. 13 av rapporterna har föranlett framställningar till riksdagen och 4 har resulterat i redogörelser. Fyra av rapporterna har styrelsen lagt till handlingarna.

Styrelsen har i övrigt fullföljt de författningenliga uppgifter som åligger den. Styrelsen har således till riksdagen överlämnat revisionsberättelserna över granskningarna av Riksbanken, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond och årsredovisningen för staten. Därutöver har styrelsen beslutat om årsredovisningen för Riksrevisionen för andra halvåret 2003, delårsrapport 2004 samt förslag till anslag på statsbudgeten för Riksrevisionen för 2005. Slutligen har styrelsen till riksdagen överlämnat Riksrevisionens årliga rapport 2004.

Vetenskapliga rådet

Enligt lag (2002:1023) med instruktion för Riksrevisionen ska vid Riksrevisionen finnas ett vetenskapligt råd. Rådet är ett rådgivande organ till riksrevi-

sorerna, i första hand med inriktning mot mer strategiska frågor. Hösten 2003 beslutade riksrevisorerna om formerna för rådet och under våren 2004 om rådets sammansättning. Rådet har under år 2004 sammanträtt tre gånger. Diskussionerna vid dessa möten har i första hand rört effektivitetsrevisionens inriktning. Rådets ledamöter är;

- Ulf Gometz, professor Handelshögskolan
- Jan-Erik Gröjer, professor Uppsala universitet
- Lars Hultkrantz, professor Örebro universitet
- Lena Marcusson, professor/prorektor Uppsala universitet
- Kerstin Sahlin-Andersson, professor Uppsala universitet
- Daniel Tarschys, professor Stockholms universitet

Omställningsverksamhet

Enligt finansutskottets betänkande 2003/04:FiU02 skulle Riksrevisionen kunna utnyttja anslaget, 1:15 Riksrevisionsverket: Avvecklingskostnader, för utgifter som uppstod i samband med avveckling av personal eftersom de totala kostnaderna inte var kända när anslaget för Riksrevisionen beräknades⁹.

Omställningsverksamhet (tkr)	2004	2003
Utgifter	6 890	4 948
Avräknat avvecklingsanslaget	4 826	4 953
<i>Finansierat via anslag 90:1</i>		
<i>Riksrevisionen</i>	<i>2 064</i>	<i>-5</i>

⁹ Regeringen har beslutat att det ingående överföringsbeloppet för avvecklingsanslaget inte skulle överföras till 2005. Av tabellen framgår Riksrevisionens utgifter för 2003 och 2004 samt de belopp som avräknats avvecklingsanslaget inom Regeringskansliet.

Personal

Vid årets slut var 300 personer (exkl. tjänstlediga eller i omställningsverksamhet) anställda vid Riksrevisionen. Av dessa är 143 män (48 procent) och 157 kvinnor (52 procent). Av de anställda är 35 personer under 30 år och 154 personer 30–49 år samt 111 medarbetare 50 år och äldre. Genomsnittsåldern är 44 år (för kvinnor 42 år och för män 47 år). Fördelningen mellan kvinnor och män i respektive ålder framgår av nedanstående tabell.

Tabell 6 Antal kvinnor respektive män fördelat på ålder inom Riksrevisionen (antal och procent)

Ålder	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
-29	20	57 %	15	43 %	35	100 %
30-49	97	63 %	57	37 %	154	100 %
50-	40	36 %	71	64 %	111	100 %
Totalt	157	52 %	143	48 %	300	100 %

I nedanstående tabeller redovisas fördelningen mellan kvinnor och män i respektive ålder uppdelat på avdelningarna för effektivitetsrevision och avdelningarna för årlig revision. I tabellen för övriga redovisas motsvarande uppgifter för internationell verksamhet, funktionerna för metod och kvalitet, rättsfrågor, ekonomi och intern service, personal, IT samt information.

Tabell 7 Antal kvinnor respektive män fördelat på ålder inom avdelningar för effektivitetsrevision samt BSG (antal och procent)

Ålder	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
-29	5	50 %	5	50 %	10	100 %
30-49	31	67 %	15	33 %	46	100 %
50-	6	18 %	26	82 %	32	100 %
Totalt	42	47 %	46	53 %	88	100 %

Tabell 8 Antal kvinnor respektive män fördelat på ålder inom avdelningar för Årlig revision (antal och procent)

Ålder	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
-29	14	58 %	10	42 %	24	100 %
30-49	40	65 %	22	35 %	62	100 %
50-	13	41 %	19	59 %	32	100 %
Totalt	67	57 %	51	43 %	118	100 %

Tabell 9 Antal kvinnor respektive män fördelat på ålder inom övriga funktioner (antal och procent)

Ålder	Kvinnor		Män		Totalt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
-29	0	0 %	0	0 %	0	0 %
30-49	27	57 %	20	43 %	47	100 %
50-	21	45 %	26	55 %	47	100 %
Totalt	48	51 %	46	49 %	94	100 %

Personalrörlighet

Vid utgången av 2003 var 279 personer anställda vid Riksrevisionen. Den sista december 2004 var 300 personer anställda. Personalrörligheten var 8 procent.

Medarbetarundersökning

Under året genomfördes en medarbetarundersökning som visade att det finns utrymme för förbättringar inom en rad områden. Till exempel kan förbättringar ske bl.a. vad gäller personalens delaktighet i verksamhetsutveckling, organisatorisk effektivitet och personalpolitik. Resultatet av denna undersökning har beretts av en arbetsgrupp med representanter från arbetsgivare och fackliga organisationer och legat till grund för beslut om ett antal åtgärder för att förbättra verksamheten. Till exempel kommer en gemensam lönepolicy att tas fram under 2005. Utbildnings- och utvecklingsaktiviteter kommer också att erbjudas både chefer och medarbetare.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron redovisas som en andel av den sammanlagda arbetstiden. Underlaget för 2003 omfattar perioden 2003-07-01 – 2003-12-31.

Tabell 10 Sjukfrånvaro 2003–2004 (procent)

Sjukfrånvaro	2004	2003
Totalt	2,5 %	1,2 %
Varav andel som utgörs av långtidssjuka (60 dagar eller mer)	43,2 %	49,5 %
Kvinnor	3,8 %	1,9 %
Män	1,0 %	0,4 %
Anställda –29 år	0,8 %	1,0 %
Anställda 30–49 år	2,0 %	0,7 %
Anställda 50 år –	3,6 %	1,07 %

Under 2004 har vi haft något färre långtidssjuka än tidigare år. Några långtidssjuka har återgått i tjänst.

Sammanställning över väsentliga uppgifter

(tkr)	2004	2003 ¹⁰
Låneram Riksgäldskontoret		
Beviljad	50 000	50 000
Utnyttjad	37 700	43 800
Kontokrediter Riksgäldskontoret		
Beviljad	30 907	17 700
Maximalt utnyttjad ¹¹	10 493	18 342
Räntekonto Riksgäldskontoret		
Ränteintäkter	769	25
Räntekostnader	72	16
Avgiftsintäkter		
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>		
Beräknat belopp enligt anslagsdirektiv	–	–
Avgiftsintäkter	7 478	38 484
<i>Avgiftsintäkter som ej disponeras</i>		
Avgiftsintäkter	120 626	0
Anslagskredit		
Beviljad	8 072	11 800
Utnyttjad	0	0
Anslag		
<i>Ramanslag</i>		
Anslagssparande	36 422	10 894
– varav intecknat	–	–
Bemyndiganden	ej tillämpligt	ej tillämpligt
Personal		
Antalet årsarbetskrafter (st)	274	265 ¹²
Medelantalet anställda (st)	297	287 ¹³
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 006	562
Kapitalförändring		
Årets kapitalförändring	3 622	–9 660
Balanserad kapitalförändring	–23 380	–13 720

¹⁰ Uppgifterna i kolumnen avser perioden 2003-07-01–2003-12-31.

¹¹ 2004-01-21.

¹² Metoden för att räkna fram antal årsarbetskrafter har ändrats i årsredovisning för 2004. Jämförelsetalet har därför räknats om.

¹³ Medelantalet anställda för 2003 är framräknat enligt samma metod som årets uppgift.

Finansiell redovisning

Resultaträkning

(tkr)	Not	2004	2003 ¹⁴
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	283 539	106 906
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	7 478	38 484
Intäkter av bidrag	3	1 055	0
Finansiella intäkter	4	771	123
Summa		292 843	145 513
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	- 195 692	-103 711
Kostnader för lokaler	6	- 25 365	-13 047
Övriga driftkostnader		- 54 702	-32 090
Finansiella kostnader	7	- 1 108	-608
Avskrivningar och nedskrivningar		- 12 599	-5 717
Summa		- 289 466	-155 173
Verksamhetsutfall		3 377	-9 660
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		120 829	0
Medel som tillförts statsbudgeten från upp- bördsverksamhet	8	- 120 584	0
Saldo	9	245	0
Årets kapitalförändring	10	3 622	-9 660

¹⁴ Avser perioden 2003-07-01–2003-12-31.

Balansräkning

(tkr)	Not	2004-12-31	2003-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	11	9 919	12 212
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	12	1 063	0
Summa		10 982	12 212
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	13	10 859	12 967
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	14	15 962	20 452
Summa		26 821	33 419
Fordringar			
Kundfordringar		1 825	4 465
Fordringar hos andra myndigheter	15	23 603	29 734
Övriga fordringar		526	116
Summa		25 954	34 315
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	16	7 101	6 316
Övriga upplupna intäkter		725	16
Summa		7 826	6 332
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	17	-56 074	-10 894
Summa		-56 074	-10 894
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	18	52 940	8 739
Kassa, postgiro och bank		466	629
Summa		53 406	9 368
SUMMA TILLGÅNGAR		68 915	84 752

KAPITAL OCH SKULDER		2004-12-31	2003-12-31
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring	19	-23 380	-13 720
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		<u>3 622</u>	<u>-9 660</u>
Summa		-19 758	-23 380
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	<u>9 810</u>	<u>10 820</u>
Summa		9 810	10 820
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	21	37 700	43 800
Skulder till andra myndigheter	22	6 960	7 483
Leverantörsskulder		10 339	19 738
Övriga skulder	23	3 903	3 619
Förskott från uppdragsgivare och kunder		<u>0</u>	<u>724</u>
Summa		58 901	75 364
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	24	<u>19 962</u>	<u>21 948</u>
Summa		19 962	21 948
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		68 915	84 752
Ansvarsförbindelser		Inga	Inga

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt anslagsdirektiv	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 02 90:01 Riksrevisionen						
Ramanslag	25	10 894	269 067	279 961	258 161	21 800
Uo 07 08:06 Riksrevisionen:						
Internationella uppdrag						
Ramanslag		–	40 000	40 000	25 378	14 622
Summa		10 894	309 067	319 961	283 539	36 422

Redovisning mot inkomsttitel

Inkomsttitel (tkr)	Inkomster
2558 Avgifter för årlig revision	120 381
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	203
Summa	120 584

Finansieringsanalys

(tkr)	Not	2004	2003
Drift			
Kostnader	26	- 275 771	-138 636
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		283 539	106 906
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		7 478	38 484
Intäkter av bidrag		1 055	0
Övriga intäkter		771	123
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		292 843	145 513
Minskning (+) av kortfristiga fordringar		27 488	-40 647
Minskning (-) av kortfristiga skulder		-13 074	53 512
Kassaflöde från drift		31 486	19 742
Investeringar			
Investeringar i materiella tillgångar		-3 328	-36 944
Investeringar i immateriella tillgångar		-3 548	-14 404
Summa investeringsutgifter		-6 876	-51 348
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		0	49 517
- amorteringar		-6 100	-5 717
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		-6 100	43 800
Kassaflöde till investeringar		-12 976	-7 548

(tkr)	Not	2004	2003
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		120 829	0
Förändring av fordringar och skulder		-19 883	0
Inbetalningar i uppbördsverksamheten		100 932	0
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-120 584	0
Kassaflöde till uppbördsverksamhet		-19 652	0
Övrigt			
Balanserad kapitalförändring 2003-06-30 från Riksrevisionsverket		0	-13 720
Förändring av likvida medel		-1 142	-1 526
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början		-1 526	0
Ökning (+) av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret		44 201	8 739
Minskning (-) av banktillgodohavanden		-163	629
Minskning (-) av avräkning med statsverket		-45 180	-10 894
Summa förändring av likvida medel		-1 142	-1 526
Likvida medel vid årets slut		-2 668	-1 526

Tilläggsupplysningar och noter

(Belopp i tusental kronor där ej annat anges)

Tilläggsupplysningar

Tillämpade redovisningsprinciper

Riksrevisionens redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Riksrevisionen har under 2004 ändrat princip för redovisning av bärbara datorer. Enligt Riksrevisionens bedömning uppfyller bärbara datorer inte längre kriterierna för att klassificeras som en anläggningstillgång. Datorerna har förts bort från anläggningsredovisningen. Det bokförda restvärdet har kostnadsförts och finansierats med anslag. Beloppet uppgår till 2 105 tusen kr.

Enligt lag (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen ta ut avgift för årlig revision. Avgiften ska bestämmas efter den tid som behövs för att fullgöra uppdraget och utifrån en tidtaxa som följer av lönenivån för dem som deltar i granskningen. Intäkterna redovisas mot inkomsttitel och disponeras således inte av Riksrevisionen.

Driftkostnader per årsarbetskraft som redovisas i Sammanställning över väsentliga uppgifter beräknas genom att summera resultaträkningens poster för personal, kostnader för lokaler och övriga driftkostnader. Summa driftkostnader divideras med antal årsarbetskrafter som också redovisas i sammanställningen.

Myndighetens gemensamma kostnader (overhead) fördelas utifrån det antal timmar som använts för de tre verksamhetsgrenarna. Den overhead som uppstår på respektive avdelning eller funktion fördelas enligt samma princip.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas Balanserade utgifter för utveckling, Rättigheter och andra immateriella tillgångar, Förbättringsutgifter på annans fastighet samt Maskiner, inventarier, installationer m.m. vilka har ett anskaffningsvärde på minst 10 tusen kr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad som tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

3-5 år	Balanserade utgifter för utveckling. En individuell bedömning av ekonomisk livslängd görs.
3-5 år	Rättigheter och andra immateriella tillgångar
5 år	Förbättringsutgifter på annans fastighet
5 år	Maskiner, inventarier, installationer m.m.
7 år	Inredningsinventarier

Omsättningstillgångar

Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Skulder

Skulder har tagits upp till nominellt belopp.

Brytdag

Av 10 § förordningen (2000:605) om myndigheters bokföring framgår att alla myndigheter ska tillämpa s.k. brytdag då den löpande bokföringen för perioden ska avslutas. Brytdag infaller den 10 januari. Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende räkenskapsåret 2004 har gjorts fram t.o.m. 2005-01-10. Efter brytdagen tillförs räkenskaperna främst bokslutstransaktioner innefattande bl.a. periodavgränsningsposter. Som periodavgränsningspost bokförs förutbetalda kostnader, upplupna intäkter, upplupna kostnader samt förutbetalda intäkter vars belopp överstiger 10 tusen kr.

Avsättningar

Riksrevisionen har gjort avsättningar för avtalade pensioner till personal som har beviljats delpension samt för personal som pensionerats i samband med bildandet av Riksrevisionen.

Noter

(tkr)

Resultaträkning

Not 1	Intäkter av anslag	2004	2003
	90:1 Riksrevisionen	258 161	106 906
	8:6 Riksrevisionen: Internationella uppdrag	25 378	0
	Summa	283 539	106 906
Not 2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2004	2003
	Intäkter uppdragsverksamheten	2 590	33 322
	Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	0	209
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	62	0
	Ersättning Regeringskansliet – avveckling	4 826	4 953
	Summa	7 478	38 484
	Alla avgifter för årlig revision redovisas fr.o.m. år 2004 som uppdragsverksamhet och inte som tidigare under Intäkter av avgifter och andra ersättningar. Se not 8.		
Not 3	Intäkter av bidrag	2004	2003
	Intäkter från Världsbanken till INTOSAI-projekt inom Riksrevisionen	1 055	0
	Summa	1 055	0
Not 4	Finansiella intäkter	2004	2003
	Ränteutgifter avseende räntekontot i Riksgäldskontoret	769	0
	Övriga finansiella intäkter	2	123
	Summa	771	123
Not 5	Kostnader för personal	2004	2003
	Lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	122 584	57 851
	Summa	122 584	57 851

Not 6	Lokalkostnader	2004	2003
		-25 365	-13 047
	<p>Riksrevisionen har hyreskontrakt med NewSec Förvaltning AB för lokalerna på Nybrogatan i Stockholm t.o.m. den 30 september 2008. Riksrevisionen har dessutom lokaler i Jönköping, Karlstad och Uppsala. Det genomsnittliga kvadratmeterpriset för kontoren i landet är 823 kr, medan det för lokalerna i Stockholm är 2 969 kr. Totalt för Riksrevisionen är det genomsnittliga kvadratmeterpriset 2 363 kr.</p>		
Not 7	Finansiella kostnader	2004	2003
	Räntekostnader avseende räntekonto i Riksgäldskontoret	72	16
	Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	898	96
	Övriga finansiella kostnader	138	496
	Summa	1 108	608
Not 8	Uppbördsverksamhet	2004	2003
	Avgifter för årlig revision	120 381	0
	Övriga inkomster av statens verksamhet, avser donation	203	0
	Summa	120 584	0
Not 9	Saldo uppbördsverksamhet	2004	
	Ej fakturerade kostnader	245	
	Saldot uppstår genom att alla upparbetade kostnader inte fakturerats under 2004.		
Not 10	Årets kapitalförändring	2004	2003
	Uppdragsverksamhet		
	– viss årlig revision	0	899
	– internationella uppdrag	-115	1 925
	Periodiseringsdifferenser		
	– driftverksamhet	3 532	-12 484
	– uppbördsverksamhet	245	0
	Summa	3 622	- 9 660
	Kapitalförändringen visar dels ett underskott i den internationella uppdragsverksamheten, dels en periodiseringsdifferens mellan de kostnader/intäkter som Riksrevisionen redovisar och de utgifter/inkomster som avräknats statsbudgeten.		

Balansräkning

Not 11	Balanserade utgifter för utveckling	2004	2003
	Ingående anskaffningsvärde	14 404	0
	Årets anskaffning	3 548	14 404
	Omklassificering	-507	0
	Utgående anskaffningsvärde	17 445	14 404
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 192	0
	Omklassificering	84	0
	Årets avskrivningar	-5 417	-2 192
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-7 526	-2 192
	Summa	9 919	12 212

Not 12	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2004	2003
	Omklassificering	1 663	0
	Utgående anskaffningsvärde	1 663	0
	Årets avskrivningar	-600	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-600	0
	Summa	1 063	0

Den redovisade omklassificeringen på 1 663 tusen kr avser dels licenser som i årsredovisningen för 2003 redovisades under Förbättringsutgifter på annans fastighet, dels licens för AGRESSO som redovisades under Balanserade utgifter för utveckling.

Not 13	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2004	2003
	Ingående anskaffningsvärde	14 213	0
	Årets anskaffning	1 569	14 213
	Omklassificering	-1 156	0
	Utgående anskaffningsvärde	14 626	14 213
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 246	0
	Årets avskrivningar	-2 522	-1 246
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-3 768	-1 246
	Summa	10 859	12 967

Not 14	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2004	2003
	Ingående anskaffningsvärde	22 731	0
	Årets anskaffning	1 759	22 731
	Omklassificering	-2 456	0
	Utgående anskaffningsvärde	22 034	22 731
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 279	0
	Årets avskrivningar	-4 142	-2 279
	Omklassificering	349	0
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-6 072	-2 279
	Summa	15 962	20 452
Not 15	Fordringar hos andra myndigheter	2004	2003
	Fordran ingående mervärdesskatt	4 411	6 586
	Kundfordringar	18 924	22 707
	Övriga fordringar	268	441
	Summa	23 603	29 734
Not 16	Förutbetalda kostnader	2004	2003
	Förutbetalda hyreskostnader	5 758	5 727
	Övriga förutbetalda kostnader – inomstatliga	60	0
	Övriga förutbetalda kostnader – utomstatliga	1 283	589
	Summa	7 101	6 316
Not 17	Avräkning med statsverket	2004	2003
	Ingående balans	-10 894	0
	<i>Avräknat mot statsbudgeten</i>		
	Inkomsttitlar	-120 584	0
	Anslag	283 539	106 906
	<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning</i>		
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-309 067	-117 800
	Inbetalningar, ej räntebelagt flöde SCR	106 634	0
	Utbetalningar SCR	-5 702	0
	Summa	-56 074	-10 894

Not 18	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2004	2003
	Beviljad räntekontokredit hos Riksgäldskontoret enligt anslagsdirektiv	30 907	17 700
	Anslagsmedel	44 mnkr	16 mnkr
	Avgifter	9 mnkr	-7 mnkr
	Summa	53 mnkr	9 mnkr
	<i>Varav kortsiktig likviditetsbehov</i>	<i>17 000</i>	<i>18 000</i>

Ökningen av tillgodohavandet beror främst på ett ökat anslags-sparande samt på förändringen av redovisade fordringar och skulder.

Not 19	Balanserad kapitalförändring	2004	2003
	Avgiftsfinansierad verksamhet:		
	– Viss årlig revision	899	0
	Avgiftsfinansierad verksamhet:		
	– Internationella uppdrag	8 266	6 341
	Periodiseringsdifferenser	-32 545	-20 061
	Utgående balans	-23 380	-13 720

Balanserad kapitalförändring för 2003 är balanser som övertagits från Riksrevisionsverket.

Not 20	Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	2004	2003
	Ingående avsättning	10 820	0
	Årets pensionskostnader	1 873	10 820
	Årets pensionsutbetalningar	-2 883	0
	Summa utgående avsättning	9 810	10 820

Not 21	Lån i Riksgäldskontoret (avistalån)	2004	2003
	Ingående balans	43 800	0
	Nya lån	0	49 517
	Årets amorteringar	-6 100	-5 717
	Utgående balans	37 700	43 800
	Beviljad låneram 50 000 tusen kr.		

Not 22	Skulder till andra myndigheter	2004	2003
	Sociala avgifter	5 252	4 807
	Övriga skulder till andra myndigheter	1 708	2 676
	<i>Utgående balans</i>	6 960	7 483

Not 23	Övriga skulder	2004	2003
	Personalens källskatt	3 878	3 593
	Övriga skulder	25	26
	<i>Summa</i>	3 903	3 619

Not 24	Upplupna kostnader	2004	2003
	Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	17 539	19 775
	Övriga upplupna kostnader – utomstatliga	2 423	2 173
	<i>Summa</i>	19 962	21 948

Anslagsredovisning

Not 25	Beviljad anslagskredit	2004	2003
	Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning 90:1 Riksrevisionen	8 072	11 800
	Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd 8:6 Riksrevisionen: Internationella uppdrag	–	–

Finansieringsanalys

Not 26	Kostnader	2004	2003
	Kostnader enligt resultaträkningen	-289 465	-155 173
	Avskrivningar	12 599	5 717
	Avsättningar	-1 010	10 820
	Omklassificering av anläggningstillgångar	2 105	0
	<i>Summa</i>	-275 771	-138 636

Uppgifter om ledande befattningshavare enligt 7 kap. 2 § FÅB

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska styrelseledamöters och suppleanters uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag redovisas (utredningsuppdrag i myndighetsform ingår ej i sammanställningen).

Ordinarie ledamöter

Sören Lekberg	Alkoholsortimentsnämnden Exportkontrollrådet Sovoll AB
Eva Flyborg	Stiftelsen H.M. Konungens Jubileumsfond för Ungdom i Sverige
Gunnar Axén	Finansinspektionen
Rose-Marie Frebran	Örebro Fritidscenter AB Centrum för lättläst, ordf. Kronofogdemyndigheten i Karlstad
Per Rosengren	Vinnovas programråd
Rolf Kenneryd	Riksförsäkringsverket
Per Lager	-
Laila Bjurling	Polisstyrelsen i Södermanland, ordf. Länsarbetsnämnden i Södermanland
Per Erik Granström	Länsstyrelsen i Dalarnas län, v. ordf. SBAB Statens bostadsfinansierings AB AB Samarkand 2015 Laggen i Ludvika AB
Anne-Marie Pålsson	Riksbankens Jubileumsfond Flyingestiftelsen G L Beijer AB Hagström & Qviberg AB Länsförsäkringar Liv Länsförsäkringar Skåne, v.ordf.
Gunnar Andrén	Sveriges Teatermuseum Liab Liberal Information AB Tidningsstallet AB, ordf.

Suppleanter

Carina Adolfsson Elgestam	Naturvårdsverket
Carl Erik Hedlund	Stockholmsmässan AB Mässfastigheter i Stockholm AB Stockholms Hamn AB AB Svensk Tidskrift
Karl-Göran Biörsmark	Utlänningsnämnden
Tuve Skånberg	–
Tanja Linderborg	Länsstyrelsen i Västmanlands län Försäkringskassan i Västmanland Västmanlands kommunförbund
Marianne Samuelsson ¹⁵	–
Helena Hillar Rosenqvist ¹⁶	–
Rune Berglund	Kommunfullmäktige, Härjedalens kommun, ordf. Fjällvind AB, ordf. Samlingslokaldelegationen, Boverket
Britt-Marie Lindkvist	Krisberedskapsmyndigheten Flyingestiftelsen
Marianne Andersson	Riksutställningar Insynsrådet Radio och TV-verket Nämnden för hemslöjdsfrågor
Ewa Thalén Finné	Skå Net AB, v. ordf.
Nina Lundström	Presstödsnämnden SABO:s styrelse

¹⁵ Förordnande till och med 2004-09-30.¹⁶ Förordnande från och med 2004-09-30.

Ersättningar och förmåner som utbetalats under 2004

(beloppen anges i kronor)

Riksrevisorer

Lennart Grufberg	886 686
Eva Lindström	1 110 141
Kjell Larsson	1 108 043

Styrelseledamöter

Sören Lekberg	111 850
Eva Flyborg	85 200
Gunnar Andrén	31 200
Gunnar Axén	31 200
Laila Bjurling	30 850
Rose-Marie Frebran	30 740
Per Erik Granström	31 050
Rolf Kenneryd	36 470
Per Lager	39 800
Anne-Marie Pålsson	30 500
Per Rosengren	30 150

Styrelsesuppleanter

Carina Adolfsson Elgestam	700
Marianne Andersson	2 320
Rune Berglund	700
Karl-Göran Biörsmark	700
Carl-Erik Hedlund	700
Tanja Linderborg	1 640
Britt-Marie Lindkvist	700
Nina Lundström	2 800
Marianne Samuelsson	0
Tuve Skånberg	700
Ewa Thalén Finné	1 080
Helena Hillar Rosenqvist	0